

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A Híradóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 18 kor.
 Félévre — 10 „
 Helyben másban kordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Félévre — 12 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Félévre — 14 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű és
 keddnap utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszafizet
 vagy megvásárolja nem vállalkozik.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.

Égési szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD július 2

Betegkivándorlás.

(K. O.) A fürdőügyi kongresszuson dr. Kuthy Dezső betegkivándorlásnak nevezte azt az elszomorító tény, hogy betegek elöszórtással a külföldi gyógyhelyeket keresik fel. Az orvos természetesen gyógyhelyeink higiénikus szempontból hiányos berendezésére vezeti vissza a betegkivándorlást, és arra inti a fürdővállalatokat, hogy bizonyos betegségek szinte klinikai gyógyítására képesítsék gyógyhelyeiket és jeles orvosokat fűzven magukhoz, megteremtsék a magyar fürdőügynek törhetetlen jó hírnevét.

Erre feltétlenül szükség van, mert minden eszközt fel kell használni szegénységünk fokozásának ellensúlyozására, már pedig a betegkivándorlás temérdek pénzünkben van. Ennek másképp kellene lenni, ha bennünk kifejlődve lenne az a nemzeti érzés, mely a nemzet erkölcsi és vagyonsodási érdekeiért áldozatokra képes lenne. De itt még áldozatra sincs szükség, mert folyton-folyvást úgy olvasunk és halljuk, hogy a magyar fürdők mindazokat a betegségeket gyógyítják, melyek ellen a külföldön keresünk gyógyulást.

Nem szólunk azokról a speciális betegségekről, melyek speciális külföldi fürdők igénylenek, de szemünk előtt van az a tömeges kivándorlás, mely hazánk határain túlra irányul s melyet a képzelt betegek és az üdülők szolgáltatnak. Ezekről

lévén szó, fel kell emelnünk óvó és tiltó szavunkat, mert a mi ezt eredményezi, nem egyéb, mint nagyvárosi hóbot és a vagon fitogtatása.

Lám, a németek másképp teszik. Inkább mesterséges ásványvizet isznak, sem hogy a külföldet gyarapítanak. Mi inkább megisszuk a drága külföldi vizet, nehogy valaki járatlannak és sovénna tartson. Holott a belföldi vizek gyógyhatásukban és zamatoságukban messze felülmúlják a külföldi ásványvizeket.

Igy vagyunk a külföldi fürdőkkel. Kicsinyeljük, a mink van és panaszkodunk gazdasági elmaradottságunk felett. Pedig temérdek az a pénz, a mi ezen a réven az országból kiszivárog. A betegeknek, kiknek gyógyhelyekre telik, még inkább az üdülőknek és fürdőzőknek van pénzük. Sokat költenek, mert divat fürdőhelyeken nagy lábon élni. Majd behozzuk otthon. De ha ezt a pénzt megmentenők hazai közgazdasági életünknek, ez úgy hatna, mint tikkadt nyári napokon az üdítő eső.

Nálunk ugyanis az a baj, hogy meglevő szegénységünket mesterséges módon fokozzuk. A kivándorlásnak nem vetünk gátat. Elhomályosítja tekintetünket az a pénz, amit a kivándorlottak hazaküldenek. De már annyi fáradságot nem veszünk magunknak, hogy tulajdonképpen mennyit is képvisel pénzben az a tőke, mit munkaerőben veszítünk. Azzal sem törődünk, hogy mintegy két millió kat. hold magyar föld van idegen kézben s hogy ennek jövedelme külföldre vándorol.

Nekünk az imponál, hogy külföldi lehessen a mi gazdánk és külföldön költ-

hesse el a magyar föld jövedelmét. Így vagyunk a betegkivándorlással is. Egyszerűen nincsen érzékünk azok iránt a dolgok iránt, melyek társadalmi és közgazdasági életünket erősítenék.

Mi itt a teendő? Meg kell ismertetni hazai fürdőinket. Ami idáig történt e tekintetben, az nem elég. Nekünk magunknak akarnunk is kell, hogy hazai fürdőinkkel megismerkedjünk. Ez a hazafias nevelés munkája. Orvosaink hazafiasak legyenek, mert utóvégre alig van beteg, ki nem orvosi tanácsra keresne fel valamely fürdőt.

Társadalmi uton fürdővállalatainkra kell hatni, hogy úgy berendezés, mint ár tekintetében vonzó hatást gyakoroljanak a gyógyulást kereső közönségre. Aztán a külföldet is minden fortélylyal ide kell csalogatni, mert annyit mi is tudunk nyújtani, mint a külföld.

Ezen az uton ugyanaz a forrás, melyből szegényedünk, vagyonsodásunkat gyarapítaná. Ami ugyancsak ránk fér.

Khuen-Héderváry és az új választások.

Erősen tartja magát a hír, hogy Khuen-Héderváry, úgy tapasztalván, hogy a mostani házzal ő nem fog boldogulni, azon töri a fejét, hogy az ex-lex dacára is feloszlassa az országgyűlést és csináljon új választásokat. Hogy ezt a tervét Khuen-Héderváry mikor akarja végrehajtani, arról kolportálják a következő nyilatkozatát, melyet kormányparti képviselők előtt tett:

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A csizmatisztító káplán.

Írta: Lakos Lajos.

(Vége.)

A külső nagy gyász azonban csak a püspök elhalálása feletti öröm takarója volt, mert Nikolájunk újabb ura, Mezeroff archimandrita és ennek kebelbarátja és kollégája Nejesztov, midőn az agg főpap még el sem volt hantolva, már is kovácsolták a terveket, hogyan és mi módon lehetne a dus javadalmu püspöki székre jutni. A nagy titokba még az eszes és életrelvő Nikolájt is bevették, sőt ha tervük sikerül, már most nem káplánságot, hanem egy jó plébániát helyeztek neki kilátásba.

Szöttek tehát a terveket s elhatározták, hogy ami pénzük csak van összeszedik s azzal Szentpétervárra utaznak, s a kocsi kerekét megkenik, mert csak úgy lehet haladni.

Hogy azonban mint püspökjelöltek rangjukhoz megfelelőleg utazhassanak, egy intelligens komornyikra is volt szükségük. Abban állapotok tehát meg, hogy mint olyat Nikoláj czimzetes káplánt is viszik magukkal — ha ugyan ezen újabb állás nem derogál neki.

A mi Nikolájunk azonban, ki egykori jóltevőjével a Néva partján többször megfordult s

ott mindig igen pompásan mulatott, kész örömmel vállalkozott a neki szánt szerep betöltésére.

Elindultak tehát Szentpétervárra s szerencsésen meg is érkeztek.

Mivel azonban mindkét püspök roppant szűkmarku volt, Nikolájnak a szállodában szobát nem nyitattak, hanem a kapus szobája szűk falai között a kanapét ajánlották fel neki.

A mi káplánunk a legkevésbé sem indignálódott, sőt örömmel fogadta a kiközösítést, mert így teljes akciószabadságot élvezvén, kénye s kedve szerint szórakozhatott s akár egész éjen át is kimaradhatott.

Mindjárt a legelső este is felhasználván az alkalmat, a városba ment s mint ott már eléggé jártas ember, egyik előkelő vendéglőbe tért be.

Leült az asztalhoz s borozgatott. Ugy tizenkét óra tájt egy idegen közeledik asztalához s helyet foglal mellé. Közömbös dolgokról beszélnek, miközben az idegen jövevénynek Nikolájunk egyénisége mindjobban megtetszik, s mintegy ennek dokumentálására egyik palack pezsgőt a másik után hozatja.

Nicoláj, hogy a rég elfeledt jónapokba véletlenül ismét visszajuthatott — boldog volt.

Majd utójárata felől kérdezte őt a hozzá csatlakozott idegen.

A champagner hatása alatt elbeszélte Nicolájunk, hogy két archimandritával jött, kik a

libani püspökségért versenyeznek, s kik őt — az affektus kedvéért káplán létére — mint komornyikot magukkal hozták.

Erre az idegen ur nagyot kacagott s mivel az idő már előhaladt, eltávozott. Távozása előtt azonban másnapra ugyan oda vacsorára hívta meg Nikolájt.

Utóbbi vigan és boldogan tért haza, mert híz a következő napra egy kellemes program már biztosítva volt.

Reggel korán kelt s mire az archimandriták felébredtek, czipők már ott fénylettek ágyaik előtt.

A püspök jelöltek a következő napot egészen a puhításra szentelték s örömmel adták Nikolájnak tudtul, hogy másnap csupán csak egy vizitet kell tenniük s harmadnapra a császár már egyik vagy másikjuk kinevezését aláírja s már mint püspök fog valamelyik visszatérni s a Nikoláj plébániája biztosítva van.

Mint leendő plébános örömtől duzzadó kebellet sietett Nikolájunk a tegnapi meghívásnak eleget tenni. Az idegen ur már várta is, ki kettőjük részére hercegi vacsorát rendelt.

Majd ismét borozgattak, s Nikolájunk örömet nem palástolhatván, idegen barátjának bizalmasan megsugta, hogy az archimandriták közül már valamelyik bizonyosan püspök lesz, mert a császár holnapután a kinevezést aláírja s

— Csakugyan azt látom, hogy az ellenzék magatartása miatt nem fog más hátra maradni, mint hogy a Ház feloszlatassék és új választások ejtessenek. De egyelőre erre még nem lehet gondolni. A katonai javaslatok ügyében tanúsított magatartása révén a Kossuth-párt olyan népszerű lett, milyen régen volt s új választások esetén a puska visszafelé sült volna el és megérhetném, hogy nem érnék célját. Előbb tehát gyöngíteni kell ezt a népszerűséget, diszkreditálni kell a Kossuth-pártot. Csak ha ez sikerült, akkor lehet szó új választásokról, melyektől ma még nem az ex-lex, hanem Kossuthék népszerűsége tart vissza.

Ez az érdekes kis nyilatkozat teljesen rávall a volt horvát bálna, a jogtiprások és a statáriumok nagymesterére.

A miniszterek és Kossuth.

Budapestről írják, hogy tegnap délelőtt 10 órakor, a képviselőház ülése előtt a miniszterelnök és a miniszterek tanácskozást tartottak, a melyen Kossuth Ferencz is részt vett.

Kvóta-döntés.

A kvótabizottság további tárgyalásait feleslegessé tette a király döntése, melyet a hivatalos újság tegnapi száma közöl. Az ex-lexben királyilag eldöntött kvóta nem valami kedves ajándék az új kormányának, mert az ellenzék küzdelemre készült a döntéssel szemben.

A hivatalos lap a következő királyi kéziratot közli:

„O császári és apostoli királyi Felsége a következő legfelső kéziratot méltóztatott legkegyelmesebben kibocsátani:

Kedves Gróf Khuen-Héderváry! Mint-hogy a magyar korona országainak és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok törvényes képviselői között arra az arányra nézve, amelyben azok a közös-ügyek költségeihez hozzájárulni tartoznak, az 1867. évi XII. t.-czikk 19., 20. és 21. §-ai (az 1867. évi december hó 21-én kelt ausztriai törvény 3. §-a R. G. Bl. 146. sz.) értelmében létesítendő egyezmény nem jöhetett létre, a közös ügyek költségeihez való hozzájárulási arány kérdését az idézett törvény 21. §-a (az idézett törvény 3. §-a)

alapján és az 1903. évi július hó 1-től 1904. évi június hó 30-ig terjedő egy év tartamára való érvénynyel akkép döntöm el, hogy a közös ügyek költségeiből a magyar korona országai 33 $\frac{2}{3}$ %-ot, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pedig 66 $\frac{1}{3}$ %-ot viselnek.

Utasítom önt, hogy ezt köztudomásra hozza.

Kelt Bécsben, 1903. évi július hó 1-én.

Ferencz József s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

A honvédelmi miniszter mandátuma.

A kormányparti lapok egyre azt jelentik, hogy Kolozsváry Dezső, az új honvédelmi miniszter, már legközelebb föllép valamelyik kerületben, sőt némelyek szerint már bevégzett tény, hogy Kolozsváry a temesvári kerületben kandidál, ahol előreláthatólag egyhangulag fogják megválasztani. Kissé különösnek tartjuk, hogy ezt a dolgot olyan igen egyszerűnek és természetesnek tartják. A mi törvényeink értelmében ugyanis képviselővé csak az választható, aki valamely választói névjegyzékben benne van. Kolozsváry Dezső eddig tényleges katonai szolgálatot tévén, nem gyakorolhatott sem aktív, sem passzív választói jogot, eszerint nem is kerülhetett a listába. Az új honvédelmi miniszter tehát az idén nem léphet föl. De nem léphet föl a jövő évben sem, mert az 1904-re szóló névjegyzékek már meg vannak állapítva és a felszólalásokra való, törvény-szabta terminus is elmúlt már, úgy hogy Kolozsváry tehát a jövő évi jegyzékbe sem kerülhet már bele. A honvédelmi miniszter urnak ezek szerint legalább is 1905-ig kell várnia, ha mandátumra óhajt szert tenni.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 2.

Az ülés d. e. 10 órakor kezdődött.

Elnök: Dániel Gábor.

Az irományok előterjesztése során elnök bemutatja a miniszterelnök átiratát, melyben ő

felsége a kvótát egy évre megállapította. (Nagy zaj a szélsőbalon).

Rátkay László: Törvénytelen! A király nevében törvénytelen! A király nevében törvénytelen!

Ugron Gábor (felugrik): Mi van a leirattal. Elnök: Felolvastatik.

Hertelendy László jegyző felolvassa a leiratot.

Elnök: Tudomásul vétetik. (Viharos zaj a szélsőbalon).

Babó Mihály: Zsarnokok! Kijátszották ismét az országot. (Nagy zaj a szélsőbaloldalon. Elnök cseppet).

Rátkay László: Napirend előtt kér szót. Mindenek előtt tisztában kell lenni azzal, hogy az elnöki enunziáció helyes-e. (Viharos kiáltások a szélsőbalon: Dehogy helyes! Nem veszünk tudomásul.) Az elnöknek e kijelentését tévedésnek kell venni.

Elnök: A leirat mindenestre tárgyalás alá jön.

Rátkay László: Ezután rátér beszédére. A miniszterelnök exposéjában kijelentette, hogy ragaszkodik a 67: XII. t.-czikkhez. Már pedig ennek első megtámadtatása e leirat, melyet a miniszterelnök utján maga a király intézett. (Ugy van! a szélsőbalon). Sajnos, a viszonyok oda alakultak, hogy az ellenzéknek kell ügyelni arra, megtartják-e a törvényeket. Felesleges belebocsátkozni a törvény magyarázásába, mindenki tudja, hogy a kvótának mindkét ház elé kell kerülnie. Mit csinált a miniszterelnök? Tegnapelőtt beadta a Házhöz a kvóta-javaslatot, mely még kinyomtatva s a Házhöz betervezve sincs. A király eldöntötte a kvótát. Minő alapon? Ki terjesztette előbe az adatokat? A miniszterelnök? Hiszen ő csak tegnapelőtt jött a Házbá. A miniszterelnöknek tehát mindjárt az első ténye törvénytelen. (Viharos helyeslés a szélsőbalon).

A miniszterelnök mosakodik.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök: A bizottságok tárgyalása a kvóta dolgában megtörtént, de sajnos, későn, úgy, hogy nem terjesztették a Ház elé. A két bizottság munkáját a magyar országgyűlésbe a kormányválság miatt nem terjeszthették be, mert nem volt felelős kormány csak jun. 30-án. Ekkor már a kormány kötelessége volt gondoskodni olyan intézkedésről, mely a t.-cz. 21-ik szakaszában foglaltatik. Ezért a képviselő ur vádja nem igazságos. Kijelenti, hogy itt nem történt semmi olyan, ami a törvény kikerülését célozná, csupán fizikai lehetetlenség volt. (Zaj a szélsőbalon).

Bakonyi Samu: Minden évben van valami fizikai lehetetlenség.

ez esetben pedig részére egy jó plébánia van biztosítva. Az idegen ur ismét egy nagyot kacagott és kocczintott és szíve bensejéből elve is gratulált neki.

Majd kis idő múlva, mielőtt távoznia akartak, az idegen ur, kinek állítása szerint a csári palotában szintén némi összeköttetései lettek volna, azt ajánlotta neki, hogy másnap délután menjen oda és keresse fel Drogutoff udvari főbb hivatalnokot, ő is ott fog lenni s plébánossá leendő kinevezetése céljából érdekében meg fogja azt kérni.

Ezzel elváltak, s Nikoláj másnap reggel még nagyobb kedvvel tisztította a tiszteletreméltó főpapok cipőit. A történetekről azonban mi említést sem tette, a püspökjelöltek ajkairól egész boldogan hallgatta újok sikeres eredményét s az ezzel kapcsolatos tervezéseket.

Délután öt órakor Nikolájunk már a csári palotában megjelenve, Drogutoff urat kereste fel.

Nagy volt azonban meglepetése, midőn azt egyedül találta s az idegen ur, ki eljövételét szintén megígérte — nem jelent meg.

Drogutoff ur azonban majd hamar megnyugtatta azzal, hogy az itt a palotában egy szomszédszobában van s azonnal fel fogják együttl keresni.

Drogutoff ur némi toillet rendezés után Nikolájunkat egy közeledő terembe vezette, hol

is belépve, Nikoláj az ő idegen barátját legnagyobb elképedésére tábornoki ruhában látja maga előtt. Még nagyobb volt azonban bámulata, midőn az őt kalauzoló udvari tisztviselő azon rövid jelentést tette, hogy »Felséged parancsára Pokolov Nikoláj itt áll.«

Legnagyobb lett azonban ámulata akkor, midőn a czár az asztalról egy iv papírt vett fel s annak tartalmát Drogutoff urral felolvastatta, mert ezen papír egy dekretum volt, melylyel a *csizmatizáló káplánt*, ki neki olyannyira megtetszett, *libaui püspökké nevezte ki*.

Egyben azonban gondoskodott arról is, hogy az akkora szintén oda rendelt udvari szabó azonnal megfelelő ornátust készítsen, a mi reggelre meg is volt s addig, míg azt magára nem öltötte, a palotából ki sem engedé s így önként érthető, hogy harmadnapon már nem a vendéglőben, hanem a márványpalotában vacsoráztak.

Igy főzte le III. Sándor a püspökséget pénzért megszerezni akaró archimandritákat és így lett a *csizmatizáló káplánból egyszerre püspök*.

Az archimandriták?

Ezek meglepetése még Polokov meglepetését is felülmúlta.

Szokás szerint ugyanis, a leendő püspök kinevezés előtt a czárnak bemutatandó. Párt-

fogóik kalauzolása mellett tehát a csári palota felé tartottak s míg Mezeroffot a hatalmas uralkodó elé vezették, addig Nejesztov a fogadóteremben künn maradt.

A megtörtént bemutatás után, Mezeroff püspökké leendő legkegyesebb kinevezését kérte. Erre III. Sándor sajnálatának kifejezése mellett tudtára adá, hogy az egyházmegye püspöke már ki van nevezve, kit is mint új főpapját, a szomszéd teremből előtermétt Polokovot, a pályázó archimandritának csak tegnap is cizmatizálóját, mutatta be.

Mezeroff nem akart szeméi és füleinek hinni s majd nem sóbálványgyá változott.

Ravaszágát azonban mégis megőrizte, mert a czártól távozásakor Nejesztovnak csupán annyit sugott, hogy ő a püspökséggel megbukott.

Nejesztov már most teljesen biztosnak érezvén diadalát, egész boldogan járult a czár elé.

Boldogsága azonban csak rövid pár futó perczig tartott, mert Sándor czár majdhamar bemutatta neki is a csizmatizálóból lett új püspököt.

Hogy a riválisok csizmatizálóikkal nem együtt tértek vissza Libauba, azt talán felesleges is említeni.

Khuen-Héderváry gróf: De még kilátás sem volt reá, hogy a két ország parlamentje időre letárgyalja s ezért az megfelel a törvény értelmének. (Helyeslés jobbról, ellentmondások a szélsőbalon.)

Rátkay László: Szavai félreértése miatt szólal fel. Ugy látja, hogy a miniszterelnök nincs tisztában azzal, mi a magyar parlament. Kéri, hogy a királyi kézirat napirendre tizesék ki. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Uj „gomba“.

Ugron Gábor: Sajnos, hogy a király e döntése b-kellett következzék és sokkal sajnósb, hogy ez ily módon történt. A 67. XII. t. cz.-t magyarázva kifejti, hogy a koronát döntési joggal csak kísézőként ruházták fel az esetben, ha a két állam törvényhozása nem tudna megegyezni. (Ugy van! a szélsőbalon.) Azok, akik a koronát hazafini hűséggel akarják szolgálni, oda kellene hassanak, hogy a koronát megkímélik a döntéstől, a bírálattól, melynek ezáltal kiteszik. Mi történik néhány év óta? A kvótát mindig a felség dönti el. Felolvassa a kvótadöntésre vonatkozó törvény-szakaszokat. Sem a koronának, sem tanácsosainak nincsen joguk a törvényes folyamatnak elejébe vágni. Aki ezt tanácsolja, az rossz tanácsadója a koronának. A döntés létre nem jöhetett, mert a kormány csak tegnapelőtt nyújtotta be a javaslatot. Ez esettel elzárják az országgyűlést az ő jogától. Ez törvénytelen. (Ugy van! a szélsőbalon.) Kéri a királyi leirat kinyomatását, szétosztását, napirendre tűzését. Ugy látja, hogy annak a parlamenti repedésnek helyén, amelyről a gombát elpusztították, egy új gomba kezd kinőni. Nos hát annak le kell tűni a fejét. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Khuen-Héderváry gróf: Rátkay indítványát elfogadja, csak azt jegyzi meg, hogy a tárgyalást nem a korona hanem a kormánynak törvényes eljárása felett indítsák meg. (Helyeslés.)

Buzáth Ferencz: Azt hiszi, hogy a döntés mellett a benyújtott jelentés tárgytalan. Kérde a miniszterelnököt, hogy ez után visszavonja-e a jelentést, miként az eddigi gyakorlat szerint történt az.

Khuen-Héderváry gróf: A döntéssel a benyújtott javaslat tárgytalanná válik. Ennél fogva kéri, fogadják el Rátkay indítványát.

Gáll Sándor: A zsebében volt már a döntés, mikor beterjesztette a javaslatot.

Elnök: Kijelenti, hogy a Ház elfogadja a Rátkay indítványát és a szerint fog intézkedni. Ezután folytatja az irományok előterjesztését, melynek során jelenti, hogy Kossuth Ferencz sürgős indítványt jelentett be az autonóm magyar vámtarifa ügyében. Az indítványt hétfőn fogja megindokolni. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Bánhidy Antal báró: Jelenti, hogy Ováry Ferencz megbízó levelét végleg igazolták.

Elnök: Tudomásul vesszük.

A tartalékosokat nem hívják be.

Kolozsváry Dezső honvédelmi miniszter: Nesi tegnapi kérdésére válaszul kijelenti, hogy álláspontja az, hogy a nyári munka idején a póttartalékosok be ne hívassanak. Ezért azonnal táviratilag megkereste a közös hadügy-minisztert eziránt való azonnali intézkedésre. Egyidejűleg táviratok mentek az összes hadtestekhez, hogy a mezei munkával foglalkozó összes póttartalékosokat és tartalékosokat azonnal haza bocsássák. Ez már ma és holnap meg is történik. (Viharos helyeslés minden oldalon.)

Kossuth Ferencz: Napirend előtt felszólalva kéri a miniszterelnököt, hogy miután az 1899. XXX. t. cz. megalkotásában az egész országgyűlés nagy és fontos garanciát lát, vegye ezt tekintetbe és álljon el multkori kijelentésétől.

A katonai javaslatok.

Khuen-Héderváry gróf: Miután az ő kijelentése félreértésekre adott okot, tegnap újlag nyilatkozott erről. Utalt arra, hogy esetleg ama formában lehetne megmenteni az országot

a nehéz helyzetből. Nem ragaszkodik kijelentéséhez, csak gondolatképen vetette oda azt. Kijelenti azonban most, hogy e módot a jövőben javasolni nem fogja. (Helyeslés.)

Bakonyi Samu: Tessék végkép elejteni. (Nagy zaj.)

Khuen-Héderváry gróf: Miután az ország érdekéről van szó, előre le nem kötheti magát, az az adott viszonyoktól, körülményektől, időtől fog függni, hogy az ország érdekeit minő formában fogja megvédeni.

Kossuth Ferencz: A miniszterelnök kijelentette, hogy az ország érdekeit megvédi.

Polonyi Géza: Kötelessége.

Kossuth Ferencz (Polonyi felé fordulva): De nekünk is kötelességünk. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Gajáry Géza: Ez a komoly politikus. (Nagy zaj a szélsőbalon. Helyeslés jobbról.)

Kossuth Ferencz: A miniszterelnök választást tudomásul veszi.

Khuen-Héderváry gróf: Kijelenti ismét, hogy ő, ha nem lesz szükség reá, e kérdésre vissza nem tér, azonban ha az ország érdeke úgy kívánná, nem zárkozhatik el attól, hogy ne foglalozzék e gondolattal. (Helyeslés jobbról.)

Elnök: Következik a napirend. Felkiáltások: Szünetet kértünk! Az ülést előbb 5 percre felfüggeszti.

Szünet.

Szünet után

Polonyi Géza: A miniszterelnök programjához szól. Ő is résztvett a bánnal való tárgyalásokban. Mielőtt beszédére rátérne két tényre mutat rá. Egyik az, hogy a kabinet megszaporodott egy tárczával, pseudó szentlélekkel, mert a miniszterelnök tanácsadó nélkül nem képes felszólalni (Ellentmondások jobbról. Ugy van! a szélsőbalon.) A másik dolog az, hogy a miniszterelnöknek eddigi szereplése félreértések eloszlításából állott. (Ugy van! a szélsőbalon.) Az előterjesztett programból lehetetlen megtalálni a kibontakozás útját. A miniszterelnök öt arról győzte meg, hogy ha volt kormány, mely ellen harcolni kell, ime a mostani kormány az. (Ugy van! a szélsőbalon.) Itt van mindjárt a kvóta-kérdés. Ha az obstrukció történetén végigtekintünk, látjuk, hogy az soha sem vétett elő alkotások ellen. Csak akkor, amikor a nemzetnek valamely érdeke ellen akartak törni. (Tetszés a szélsőbalon.) Okulhatunk a történeteken. A nemzet jogainak érvényesítése iránti törekvés mindig süket fülekre talált.

Nessi Pál: Elég szomorú.

Polonyi Géza: De nézzük a kvótakérdést. Évek óta a törvény kijátszása folyik e dologban. Eddig még leplezték ezt s legalább a látszatát mentették meg ezáltal, hogy a javaslatot beterjesztették. Mit jelent most e változás? Azt, hogy a magyar országgyűlés bele sem szólhat a kvótadöntéshez, mert a miniszterelnök egy teljes új irányt inaugurált ebben a kérdésben. Ugyanazon a napon, amikor már zsebében volt a döntés, beterjesztette a javaslatot. Hát mit akar a miniszterelnök? Komédiát játszani velünk? (Zaj jobbról.) Ebből az tűnik ki, hogy a függetlenségi párt okuljon, hogy a magyar parlamentben nemzeti ellentállás nélkül a jogtiprás meg nem akadályozható. (Ugy van! a szélsőbalon.) Most rátér arra, hogy mi történt a kormány megalkotása előtt. A miniszterelnök programjában azt mondta, hogy szívesen lép érintkezésbe a pártokkal, de minden obligó nélkül. A jövőre nézve nem kifogásolta azt, de a multa nézve nem így áll ez. A miniszterelnök a kormányalkotás előtt többször kijelentette, hogy ő minden obligó nélkül tárgyal velünk. No már most azok az urak, akikkel tárgyalta a miniszterelnök, ígéretet tettek, hogy az ujoncz-javaslat levételével hozzájárulnak a parlamenti békéhez. Az adott szó szentsége feltétlenül köt, de mindkét félre nézve. (Ugy van! minden oldalról.) De a miniszterelnök programbeszédje után, nem köthet senkit az előzetes tanácskozás. A miniszterelnök papírról olvasta fel programját. Ezt nem ellenezte, mert azt jelentette, hogy ez olyan fontos, melyből sem elvenni, sem hozzátenni nem lehet. Tegnap Rakovszky a miniszterelnök választást mint a pártvezéreknek szólót kapta meg a miniszterelnöktől. No hát ez ellen tiltakozik. A tanács-

kozás mindenki saját megbízásából vett részt és nem párt megbízásából. Ő a tanácskozás során kérdést intézett a szólásszabadságról, klotúrról.

Ivánka Oszkár: Megcsináljuk, ha szükség lesz.

(Nagy zaj a szélsőbalon. Felkiáltások: ki mondja ezt? Ivánka a szabadelvű? A nemzeti párti?)

Polonyi Géza: Ilyen közbeszólásra csak az lehet a felelet, hogy hátat kell fordítani annak, aki mondta. (Helyeslés a balon és szélsőbalon.) A miniszterelnök akkor nem nyilatkozott. Most számon kéri, miért nem nyilatkozott. Es kijelenti, hogy amíg csatlakozik azokhoz, kik e pillanatban élethalál harcra óhajtának folytatni. (Helyeslés a szélsőbalon.) Azt se hiheti senki, hogy az indemnitást megszavazná egy oly kormány, mely szétoszlathatná a Házat és erőszakos választással elsöpörhetné az ellenzékét. Az indemnitási megszavazásnál is van különbség. Csak nem gondolja a miniszterelnök, hogy azt a régi indemnitási javaslatot szavazzák meg, új indemnitási javaslatot kell majd benyújtania és ahoz nekünk hozzászólásunk lesz. (Mozgás a jobboldalon.)

Polonyi kibeszélte az ülést.

Városi közügyek.

Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap, július hó 2-án délután tartotta rendes havi ülését.

Beöthy László főispán elnöklete alatt jelen voltak:

Rádl Odön, Papp Miklós, Mezey Mihály, Miskolczy Ferencz, Dús László, Bordé Ferencz, dr. Baróthy Akos, dr. Hoványi Géza, Varró Domokos, Hlatky Endre, Huzella Gyula, Mihely Adolf, Szokolay Tamás, Sulyok István, dr. Nagy Géza, dr. Grámm Károly, Eleméry Ferencz jegyző.

Bordé Ferencz főjegyző felolvasta a polgármester jelentését, a város június havi közigazgatási állapotáról. A jelentésből közöljük a következő adatokat: A közegészségügyi állapot június hónapban rendkívüli változó és az egészségre káros hatású időjárás következtében kedvezőtlen volt; népmozgalmi tekintetben azonban javult, amennyiben a születések száma 12-vel több, a halálozásoké 3-al kevesebb volt, mint május hónapban. A heveny fertőző betegségek közül csupán a roucsoló toroklob emelkedett; összesen 24 megbetegülés fordult elő, 5 halálozással. Vörheny 7, kanyaró 28 esetben fordult elő, összesen 2 halálozással. Született 65 fiú, 71 leány, összesen 136 gyermek. Elhalt 69 férfi, 52 nő, összesen 121 egyén; városrészek szerint Ujvároson 25, Olasziban 26, Váralja-Velenczén és Csillagvároson 26, a kórházakban 44. Szegénybeteg összesen 510 gyógykezelettet az országos betegápolási alap terhére. — Az állategészségügy jó volt.

A közbiztonsági állapot, a közbeesett nagyvásár dacára jó volt, nagyobb jelentőségű bűneset nem fordult elő. Lopás 30, szemérem elleni bűneset 2, hamis pénz forgalomba hozatala 1, csalás 1, könnyű testi sértés 5, szándékos emberölési kísérlet 1, jogtalan el-sajátítás 1 és magánlak megsértése 1 esetben volt bejelentve. A nyomozás 30 esetben eredményes, 12 esetben eredménytelen volt. Ezenkívül nyomozás teljesített: a kir. ügyészség elrendelésére 39, más hatóságok megkeresésére 274 esetben. Letartóztatva volt 51 egyén; ezek közül az illetékes bírósághoz átkisérteztett 7, eltolonczoltatott 44. Kihágási feljelentés 200 esetben tétetett. A lefolyt hónapban 2 öngyilkosság történt. — A helybeli asztalos segédek egy része és a napszamosok, magassabb munkabér kiküzdése céljából bérharcba (sztrájkba) léptek. A közdelem békés lefolyása érdekében a kellő lépések megtétettek, de megegyezés eddig nem jött létre.

A közadók június havi bevételi eredményén már erősebben meglátszik a törvényen kívüli állapot hatása, amennyiben 25,703 ko-

rona 35 fillérrel kevesebb kincstári adó folyt be, mint a múlt év megfelelő időszakában. Befolyt:

kincstári adóban	8993	kor.	75	fill.
» kamatban	97	»	85	»
betegápolási pótdobban	282	»	61	»
» kamatban	1	»	79	»
hadmentességi díjakban	12	»	—	»
» kamatban	—	»	36	»
házasági adóban	30	»	90	»

mely összegek a kir. adóhivatalba szállítottak át. — Törvényhatósági utadobban 746 kor. 83 fillér, kamatban 4 kor. 12 fillér folyt be.

A rendőrkapitányi hivatal mint elsőfokú iparhatóság június hó folyamán 14 iparigazolványt adott ki; ugyanez idő alatt megszünt 4 iparüzlet.

A polgármester jelentését tudomásul vették.

A közuti alap 1903—904. évi költségvetését, a miniszter észrevételeinek megfelelő módosításokkal elfogadták s beterjesztik a városi közgyűléshez. — A költségvetésben fontosabb az, hogy az eddigi 4 utkaparón kívül még hat utkaparó alkalmaztatik s az utmester mellé még egy másodosztályú utmesteri állást kíván a bizottság létesíteni.

Az utadót az egyenes állami adó 10%-ban; a minimális utadót 3 kézi napszám-ban, illetve ennek megfelelő 3 koronában, az igavonó állatok után 6 koronában állapítja meg a költségvetés.

A csekélyebb jelentőségű ügyek elintézése után az ülés véget ért.

Előfizetési felhívás.

Az új évnegyed küszöbén bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, mindazokhoz, akik elveinket és irányunkat ismerik s méltányolják. Nehéz időkből becsülettel álltak meg helyüket, s hisszük, hogy a közönség bizalma nem fordul el tőlünk, hanem annál nagyobb mértékben mutatja irántunk ragaszkodását, minél nagyobb szükség van küzdeni a destruktív irány ellen.

Programmunkat ismeri a közönség. Célunk egy minden politikai párttól független kath. irányú lapot adni, mely Nagyvárad és Biharmegye érdekeit védve, e mellett hű tükrre legyen a főbb országos, kivált katolikus szempontból érdekes eseményeknek.

Budapesti tudósítónk azonnal és kimerítően értesít minden nagyobb fővárosi eseményről, országgyűlési tudósításaink nemcsak bőveket és hűek, hanem egy fél nappal megelőzik a budapesti lapokat.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezett levelezői karunk értesít a megye minden pontjáról s az ország nagyobb városairól.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunkat pártolni, és ismerőseik körében terjeszteni sziveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

A TISZANTUL

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre	16	kor.
Negyedévre	9	»

Helyben házhoz kordva:

Egész évre	20	kor.
Negyedévre	5	»

Vidékre postán szállítva:

Egész évre	24	kor.
Negyedévre	6	»

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a múlt, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetési díjaikat mielőbb kiegyenlítsék sziveskedjenek.

UJDONSAGOK.

Szmrecsányi püspök a kath. legényegyesületekért.

Az Országos Központi Katolikus Legényegyesület egyike volt azoknak, kik legelőször üdvözölték Szmrecsányi Pál nagyváradai püspököt kinevezetése alkalmából. A püspök az üdvözlő táviratra vett levélben válaszolt, melynek minden sorából kicsillan a legényegyesületek ügye iránt való nagy érdeklődés és a meleg szeretet, melylyel a hazai legényegyesületek fejlődését kíséri. A levél, melyet a püspök az egyesület elnökéhez, Schiffer Ferencz kanonok, bártfai préposthoz intézett, így hangzik:

Nagyságos és Főtisztelendő pápai Kamarás és Kanonok Ur!

Őszinte köszönettel vettem kézhez Nagyságodnak múlt május hó 18-án hozzám intézett becses sorait, melyekkel engem, mint legkegyelmesebben kinevezett nagyváradai püspököt a katolikus legényegyesületek országos szövetsége nevében üdvözölni sziveskedett.

Nagy fontosságot tulajdonítván a legényegyesületek hivatásának, örövendek, hogy Nagyváradon alkalmam lesz meleg érdeklődésem tanúsítására és a Nagyságod által annyi buzgósággal képviselt egyesületi érdekek támogatására.

Szivemből kívánom, hogy Nagyságod s a szövetségi tagok közhasznú működését Isten fogyhatatlan áldása kísérje.

Oszinte nagyrabecsülésem nyilvánításával vagyok

Szepeshely, 1903. évi június hó 2-án

Nagyságod kész szolgálja

Szmrecsányi Pál,

szepesi püspök.

A hadapródiskola záróünnepélye.

Mint a múlt évben, úgy az idén is impozáns ünnepség keretében fogják a nagyváradai honvéd hadapródiskolában a tanévet bezárni.

A fényesnek ígérkező záróünnepély e hó 9-én, csütörtökön lesz a hadapródiskola gyakorló terén. Az ünnepség kezdete fél 6 órakor. A műsor a következő:

1. Megnyitó.
2. Növendéki ének és zenekar:
  - a) Rákóczy-induló;
  - b) Modell, Suppétöl;
  - c) Posta az erdőben, Schaffertöl;
  - d) Egyveleg.
3. Voltásjárás.
4. Torna:
  - a) Szabadgyakorlatok;
  - b) Szertornázás.
5. Vívás:
  - a) iskolavívás;
  - b) szabadvívás.
6. Befejező.
7. Lovaglás.

A műsor befejezése után tetszés szerinti étkezés lesz a kijelölt éttermekben, kedvező idő esetén a szabadban is. Este 9 órakor kezdődik az intézet tánctermében a táncestély.

Tájékoztató: Az étkezés, tánc, czukrász és

üdülő helyiségeket s azokhoz vezető utat kifüggesztett táblák fogják jelezni.

A kocsi a Rédei-kert felőli kapun (a tiszi épület előtt) hajthatnak be az intézet területére; az intézetben levő gyakorló-teret megkerülve a Rulikovszky-uti kapun hajthatnak ki, míg a várókocsi a lovarda előtti téren várakoznak. A gyalogosan jövők pedig csakis az intézet főkapuján léphetnek be az intézet területére. Ugy a főkapunál, mint a Rédei-uti kapunál, valamint az intézet területén is a meghívó, mely belépti jegyül szolgál, kívánatra felmutatandó.

Az iskolai parancsnokság egyúttal tudatja, hogy azok, kik tán tévedésből meghívót nem kaptak volna, s erre az intézethez való viszonyuknál fogva igényt tartanak, ez iránt sziveskedjenek akár írásbelileg, akár személyesen az iskolaparancsnoksághoz (Főépület I. emelet segédtisztai iroda) fordulni. Ugyanott nyerhetők az ünnepélyre vonatkozólag esetleges egyéb tudnivalókra nézve is felvilágosítás.

Végül az ünnepélyen megjelenni szándékozó urak, a múlt évhez hasonlóan felkértenek, hogy az ünnepélyen fekete kabátban fehér nyakkendővel sziveskedjenek megjelenni.

A záróünnepélyre a parancsnokság díszes külsejű meghívót bocsátott ki, melyen Hungária, a hadapródiskola főépülete a király mellészobrával, Vajdahunyad várának képe látható.

Nagyvárad-Püspökfürdő-Féliczfürdő.

	Személyvonat							
Nagyvárad áll.	7.33	9.50	—	—	4.44	—	—	8.58
Nagyvárad-Vásártér ind.	7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54	
V.-Velenze	7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10	
Rontó	8.02	10.14	—	2.33	5.09	7.11	9.29	
Püspökfürdő	8.07	10.19	—	2.44	5.14	7.14	9.34	
Féliczfürdő	8.24	10.37	—	2.58	5.31	7.18	9.50	

Féliczfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad

	Személyvonat							
Féliczfürdő ind.	8.30	10.42	—	3.	5.34	7.20	9.58	
Rontó	8.37	10.49	—	3.05	5.41	7.25	10.00	
Püsp. fürdő ind.	8.48	11.00	—	3.11	5.51	7.31	—	
V.-Velenze	9.04	11.16	12.00	3.27	6.08	7.47	10.13	
Nagyvárad-Vásártér érk.	9.22	11.34	12.16	3.45	6.24	8.05	10.30	
N.-várad áll. érk.	—	11.27	—	—	6.18	—	10.32	

Az indulási és érkezési adatok közép-európai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.53 perzig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi múzeum (Schlauch-park) nyitva mind a vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Búcsu.** A peczeszentmártoni anyaegyházhoz tartozó hájói kápolnában Sárlos Boldog-Asszony évfordulati napját követő vasárnap, július 5-én búcsu lesz. Az ünnepélyes szentmisét Grócs Béla prépostkanonok s az egyházi szentbeszédet Gresinszky Antal köröstarjáni plébános tartja.

* **Második keresztény-szociális kurzus.** Budapesten a magyarországi katolikus egyesületek országos szövetsége által folyó évi augusztus 17—19. napjain lesz megtartva a katolikus kör helyiségében a ker. szociális kurzus. A kurzus ideje alatt a katolikus néptanítók ingyen lakásban és ellátásban részesülnek. Jelentkezések a katolikus egyesületek országos szövetségének irodájához Budapest, IV. Molnár-utca 11. sz. a. küldendők. A hitért, hazáért s a keresztény magyar társadalomért kibontott zászló alá bizonynyal lelkesedve fognak sorakozni néptanítóink.

* **Nátafalussy Kornél névnapja.** A nagyváradai tankertület nagytudományu, fáradságtalan tevékenységű főigazgatója, **Nátafalussy Kornél** királyi tanácsos, prémontrei rendi kanonok ma ünnepli névnapját. Ebből az alkalomból a kiváló tanügyi lérfiu, ki már negyven éve működik a közoktatásügy terén részint mint tanár, igazgató és 10 éve mult, hogy mostani díszes állását betölti, számos üdvözlő levelet s táviratot kapott. A nagyváradai középiskolák tanári testületei pedig testületileg keresik fel jókívánataikkal a főigazgatót. A n.-váradai áll. főreáliskola tanári testülete **Stauber József** id. igazgató vezetése alatt tegnap délelőtt tisztelgett a kir. tanácsos főigazgatónál. **Stauber** igazgató lelkes szavakkal üdvözölte a nagyváradai tankertület vezérét névnapja alkalmából, válaszolt Nátafalussy főigazgatói minőségben a felügyelete alá tartozó középiskolák érdekében kifejtett munkálkodását s végül kérte a Mindenható, hogy sokáig éltesse a magyar közoktatásügy díszére a rajongásig szeretett főigazgatót. Nátafalussy rendkívül meleg szavakkal köszönte meg a szeretet, ragaszkodás eme spontán megnyilvánulását, a tanári kar figyelmét s viszont Isten áldását kérte a tanári testület további működésére. Végül a főigazgató verdégtől látta a tisztelgőket gazdag villásreggelire.

* **A vízvezeték felügyelete.** **Köcsöghy József** városi főmérnök pár hónappal ezelőtt üdvös intézkedéseket sürgetett a vízvezeték tisztasága érdekében. Eddig ugyanis rendszeresen használt munkás ruhában takarították a magas tartányt s így könnyen megfertőztetésnek volt kitéve az egész vízvezeték. Azt kívánta a főmérnök, hogy e célra külön tiszta ruha szereztessék be. Ezenkívül még azt is javasolja a főmérnök, hogy a magas tartány mellett egy fürdőházat építtessen a város, amelyben a tartányban foglalatok, takarítók megfürödjenek, továbbá szükségesnek tartja egy ór alkalmazását, aki a fürdő épülettel kapcsolatos helyiségben lakna s így állandóan felügyelne, nehogy valaki megfertőztesse, vagy megrongálja a város ezen legfontosabb közegészségügyi objektumát.

* **A munkáért alamizsna.** Az aratás megkezdődött, a földmivelő nép óriási munkát végez, hogy az Isten áldását betakarítsa s egész évi fáradozásának eredményét lássa. Mint minden évben, a gabonakereskedők már egyengetik az utját, hogy a földnépe egész évi fáradozásának gyümölcsét elvegyék a gazdáktól s a hasznát ők tegyék zsebre. Evről-évre mire befejezik az aratást, lenyomják a gabona árát annyira, hogy a gazda a bő termésnek is alig látja a hasznát. Mikor aztán a termés nagy részét potom áron összeszedték s azok a magtáraikban vannak, egyszerre felszökik a buza ára. Az aratás megkezdődött, már leszállott a buza ára. A rendőrség e heti piaci árjegyzéke szerint a tiszta buza métermázsája 14 kor. 20 fillér, a tengeri 14 kor. Hallatlan! Így szedik el a földnépétől egész évi fáradozásának hasznát.

* **Ujházy mester elvei.** Tegnapelőtt este megint nagy vacsorát rendezett a kormánypárt a városligeti Wampetice-vendéglőben, mint a hogy teszi minden szerdán este. Javában durrogtak már a pezsgős palaczkok, mikor beállított a Wampeticebe Ujházy Ede is, aki ott különben mindennapos törzsvendég. A »mester« érdeklődéssel állt meg a nagy saletli előtt, ahol a honatyák díszes tömege táplálkozott és kíváncsian nézegette, hogy kik vannak ott. Néhány képviselő megpillantván Ujházyt, sietett a kitűnő művészt befelé invitálni:

— Ide, ide mester!

Es aztán hívogatta az egyik csoport is, a másik is, lévén Ujházynek mindig egy pár olyan ötlelete raktáron, amely miatt érdemes a társaságát keresni. Végül is Ujházy megállott az asztal egyik

sarkánál, szemben Wlassics miniszterrel, akit néhány ó-liberális ült körül.

— Remélem, mester, — szól az egyik képviselő, — te is ó-liberális vagy? Mi? Azért ülsz hozzánk?

Ujházy erre mosolyogva hajtotta meg magát és azt mondta a képviselőknek:

— Uraim, én az önök példáját követem! Mindig a viszonyoktól teszem függővé, hogy milyen elveket valljak:

Harsogó derűtség volt a felelet a mester sikerült megjegyzésére.

* **Az új városi székház ablaküvegei.** Pár nappal ezelőtt említést tettünk arról, hogy Nagyvárad város új székházánál az ablaküvegeket nem a feltételek szerint készítik, amennyiben az utcák felső ablakokba elszórtan nem a kikötött vastagabb és jóval drágább, hanem az udvari ablakok üvegezésére megállapított vékonyabb és olcsóbb üvegeket használta be az alvállalkozó. Ifj. **Rimanóczy Kálmán** műépítész, a városház építő vállalkozója, akit a dolog érthető okból kellemetlenül érintett, tegnapelőtt alaposan eljárta a dologban. Két helybeli szakértőt Hant Frigyes és Blum Géza üveggereskedőket hívott meg, akik az ő, valamint **Deutsch K. I.** üveges vállalkozó jelenlétében megvizsgálták a kérdéses ablakokat s konstatálták, hogy bár csekélyebb mennyiségben, tényleg voltak vékonyabb üvegek az utcai részen is betéve az ablakokba. A meg nem felelő ablaküvegeket kiszedték s azonnal pótolták olyan üvegekkel, amilyent ifj. **Rimanóczy Kálmán** a szerződésben kikötött. Ifj. **Rimanóczy Kálmán** gyors és erélyes intézkedése általános megnyugrást kelthet.

* **A reáliskola új szolgálója.** A nagyváradai állami főreáliskolánál elhalálozás folytán megüresedett szolgáló állást a vallás- és közoktatásügyi miniszter a napokban töltötte be és pedig **Vargha József** nyug. csendőrszervező vizaknai lakossal.

* **Villamos próbavilágítás.** Tegnap este hatalmas intenzitású villamos ivlámpák szórták fénykékveiket a Bómer-téren. A világítási bizottság próbavilágítást rendezett, hogy milyen ivlámpákat alkalmazzanak a főutcák világítására. A színház előtt három ivlámpa égett két kékesfényű és egy erős intenzitású vörös fényű, mely az egész teret bevilágította. A Royal-kávéházban összegyűlt bizottsági tagok **Bordé Ferencz** főjegyző elnöklése alatt elhatározták, hogy a legerősebb intenzitású ivlámpákat alkalmazzák.

* **Szemét — szemért.** Borzalmas vérengzés volt hétfőn este a petényi búcsun, hol két fiatal legény életével fizette meg a mulatságot, többen pedig súlyosan megsebesültek. A szomorú eset részletei a következők: Petényben búcsu volt hétfőn, mely alkalommal a falu fiatalsága táncmulatságot tartott. A búcsu jelen volt Pordány Antal Erzsébet leánya is, aki menyasszonya Kacsó Imre odavaló legénynek Ezen a mulatságon egy Huczik Mihály nevű legény tánczra kérte Pordány Erzsébet, aki azonban megkosarazta a legényt, később pedig ugyanez a leány vőlegényének egy pajtásával elment tánczolni. Huczikot bántotta a dolog s később újra tánczra hívta a leányt, de megint csak kosarat kapott. Ez a visszautasítás annyira dühbe hozta Huczikot, hogy kést rántott elő s azt mielőtt megakadályozhatták volna, a leány mellébe dőfte. A megszurtt leány megtántorodott, mire a többi leányok kivezetették. Ott volt azonban a megszurtt leány vőlegénye is, aki mikor meghallotta, hogy mi történt a menyasszonyával, mint egy tigris ugrott Huczikra, akit fojtogatni kezdett, de Huczik őt is megszurta. Erre aztán a többi legény is megrohanta a vérengző legényt, akit csak a két testvére védett. Egy pillanat alatt felvillantak a bicskák s alig pár percnyi küzdelem után Huczik Mihály és az egyik testvére, **Huczik István** halva maradtak a küzdelem terén.

De a 2 halott sem adta olcsón az életét, mert a rövid küzdelem alatt 14 legényt sebesítettek meg, ötöt oly súlyosan, hogy életbenmaradásuk alig remélhető. A megszurtt menyasszony állapota nem életveszélyes. A kés hegye éppen csontot ért s így csak könnyebb sérülést szenvedett. Vőlegénye azonban már súlyosan megvan sérülve Valamennyit orvosi ápolás alá vették.

* **Szacsavay-utca kikövezése.** Nagyvárad legtöbb utcájának a lakosai panaszkodnak a roszt, vagy semmilyen járdák miatt. Tegnap Szacsavay-utca háztulajdonosai fordultak azon kérelemmel a városi tanácshoz, hogy járdájukat műköből, vagy aszfaltból készíttesse el. Hajlandók a különben szabályrendeletileg is megállapított hozzájárulást, a költségek egyharmadát megfizetni. Kérelmük indoklásául felhozzák az utca nagy forgalmát. A kérelem felett első sorban a tanács határoz.

* **Szabadelv és jelleg.** A P. N. írja: A »Hangli«-ban — les extrémis se touchen — a néppárt szokott pikkolózni estenként egy terebélyes platánfa tövében. Rakovszky István és gróf Zichy János az elnökök, Beöthy Akos pedig »mint vendég.«

Tegnap este is együtt ültek, amikor véletlenül Láng Lajos miniszter tévedt a kertbe és épp arra az oldalra ment, amerre a néppártiak ültek. Az asztaluk mellett vezetett el az ut és amikor észrevette őket, meghökkenve nyult a kalapjához. Rakovszky hangosan köszöntötte:

— Jó estét, kegyelmes uram! Parancsoltak tőlem helyet foglalni?

— Nem, nem, köszönöm!

Rakovszky azonban most már annál nagyobb büszgalommal biztatta:

— Tessék, kegyelmes uram! Lépj be közelemből!

Láng Lajos körülnézett a félreismerhetetlen jellegű publikumon és halkán válaszolta:

— Itt nem lehet... Sokan vannak az ó-szabadelvék!...

x **Figyelmenntetés.** Saját érdekében eslelszik mindenki, ha a villamos berendezésekről a **Nagyváradai Műszaki Villamos Vállalat** (Nagyvárad takarékpénztár-épület) költségvetést kér, mely a **legalaposabban** és **teljesen díjmentesen** állittatik ki a n. é. közönségnek. Csillárok részletfizetésre is kaphatók.

SZINHÁZ.

Az opera Wagner-dirigense. A m. kir. operaház legutóbbi Wagner-ciklusán óriási sikere volt **Márkus Dezsőnek**, az amsterdami operaház első karmesterének. Vele történt meg az a nem mindennapi eset, hogy a mikor Rákosi Viktor a képviselőházban egy operai interpelláció alkalmából a nevét felemlítette sikerével kapcsolatban, az egész Ház élénken megéljenzte. Ezt a kitűnő művészt, mint értesültek, az operaház Wagner-dirigensnek szerződtette.

MULATSÁG.

A kereskedő ifjak értekezlete.

A nagyváradai kereskedő ifjak Baross-asztaltársaságának vigalmi bizottsága tegnapelőtt este a »Zöldfa« szálloda éttermében igen látogatott értekezletet tartott, a melyen e hó 5-én a Sport-téren megtartandó mulatsága érdekében megtette az utolsó intézkedéseket. Együttal megállapodott az értekezlet abban, hogy mulatságát kedvezőlen időjárás esetén is megtartja, a mikor is fedett helyiségről kellőképpen gondoskodni fog.

EGYESÜLETEK.

A kath. legényegylet választmányi gyűlése.

A nagyváradai katolikus legényegylet választmánya tegnap este új helyiségében gyűlést tartott, melyen dr. *Vucskics Gyula* plebános elnöke alatt *Novotny Alfonz*, *Kugler Albert*, *Pálffy Béla* igazgató, dr. *Szolnok Jenő* titkár, *Tátray Sándor*, *Morvay Vilibáld*, *Schmidt Gyula*, *Buzás József* és *Misák József* voltak jelen.

Elnök üdvözölte a választmány tagjait az egyletnek immár teljesen kész új helyiségében s felkérte a választmányt a vasárnapi házszentelével kapcsolatban tartandó ünnepi közgyűlés tárgysorozatának megállapítására.

A választmány örömmel vette tudomásul, hogy az egyleti új helyiség átadható rendelkezésének s az ünnepi közgyűlés sorrendjét összeállította.

Ezzel a gyűlés elnök elnökletével véget ért.

MŰVESZET.

Nyárai Antal hangversenye.

Nagy érdekességű művész-estének ígérkezik *Nyárai Antal* szombat esti hangversenye, melyet a Népszínház kitűnő művésze a »Fekete Sas« nagytermében rendez. Az est fénypontja és fő vonzó ereje bizonyára *Nyárai* szenzációsnak ígérkező »*Senki*« című operettjének énekszámai, melyeket *Nyárai Nagy-Váradon* mutat be először. Szenzációt ígér a »*Csavargó*« című francia chanson, melylyel Budapesten már óriási sikert aratott.

Az énekes számokon kívül drámai jelenetekkel teszi változatossá *Nyárai* műsorát, melyek virtuoz eladásával nem egyszer elragadta a nagyváradai közönséget. Már is nagy érdeklődés mutatkozik a hangverseny iránt, melyre a 4, 3 és 2 koronás jegyek ifj. *Berger Sámuel*-nél már megválthatók.

IRODALOM.

Irodalmi értesítés.

Mint az *Ujjalusi* (Tódor) József tanár ur által írt és a sajtó alól most kikerült *Compendium Theologiae Moralís* című munkának kiadója, van szerencsém az érdeklődőknek tudomására hozni, hogy nevezett munka alólírottánál kapható; fűzve 3 korona, félvászonkötésben 4 kor., erős félbörkötésben 5 korona. A postadíj a megrendelést terheli. *Papp György*, könyvnyomtató *Gyulafehérvárt*.

Az *Örökimádás* című katolikus havi folyóirat 6. száma rendkívül dúsz tartalommal jelent meg, melyből különösen kiemelendők a következő cikkek:

Jézus szívének szeretete. — Minél magasabbra. — Az örökimádási templom. — Munkálkodjunk közre a szegény templomok fölsegítésén. — Két lélek Isten ítélszéke előtt. — Az Újszövetség frigszekrénye. — A gyakori szent áldozás. — Oltáregyesületi ügyek. — Befolyt díjak. — Kimutatás. — Irodalom. — Szerkesztői üzenetek. — A budai Mária-kongregáció fiúnevelő-intézete. — Hirdetések.

E folyóirat a Központi Oltáregyesület (Budapest, IX., Rákos-utca 5.) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre csak 3 korona. Ajánljuk olvasóink pártfogásába.

SZERKESZTOI POSTA.

Érdeklődőknek. A községi tanítók és tanítónők választása hétfőn, 6-án délután 3 órakor lesz a városházán.

TAVIRATOK.

A függetlenségi párt belviszállya.

Budapest, július 2. (Saját tud. táv.) A képviselőház folyosóján ma is élénken tárgyalták a függetlenségi párt belviszállyát. Általánosan elterjed a párt tagjai közt a vélemény, hogy *Kossuth* adott szava ellenében nem folytathatja a harczot. Általán a harczias kedv alábbhagyott. *Kossuth* Ferencz ma hosszasan tárgyalt a miniszterelnökkel, hogy mi módon lehetne a vámtarifa kérdését megoldani a 99-iki XXX. t.-cikk módosítása nélkül. A miniszterelnök hajlandó bármely megoldást elfogadni s valószínű, hogy a függetlenségi párt megbékül. Ez esetben az elégedetlenek *Barabás Bélával* élükön kilépnek a pártból.

A párt legközelebb hétfőn este tart értekezletet.

Tisztelgés a miniszterelnöknel.

Budapest, július 2. (Saját tud. táv.) A belügyminisztérium tisztviselői *Gulner Gyula* államtitkár vezetésével tisztelgtek a miniszterelnöknel, a ki válaszában kijelentette, hogy nem ad programot, elődje szellemében a közigazgatás fejlesztését minden erejéből folytatni fogja.

Macedón forradalom.

Konstantinápoly, jul. 2. *Omer Rusdi* basa marsall, *Sakir basa* váli és *Semsi basa* hadosztálytábornok két zászlóaljjal és hét ágyúttal tegnap, *Servet basa* tábornok négy zászlóaljjal ma Gyakovoból *Prizrendbe* érkezett. Hir szerint holnap kezdődik meg a *Prizrendtől* délre fekvő 1. jumi területen az ellenzéki albánok ellen indított katonai akció. A bolgár kormány egy *Bécsbe*, *Pétervárra* és *Párisba* intézett körjegyzékben panaszkodik a török csapatok és basibozukoknak macedóniai tulkapásai miatt, továbbá azon, hogy a porta elutasította *Bulgáriának* az utóbbi időben tett ama javaslatait, hogy *Bulgária* lecsendesítésére törekedjenek. A bolgár kormány tiltakozik a határmenti csapatmozgósítás ellen és elutasítja az ebből támadható következményekért való felelősséget. Az hirlik, hogy a porta külföldi követeihez körlevelet intézett, melyben a határmenti csapatmegerősítéseket azzal indokolja, hogy azok a bolgár bandák már jelzett határlépése ellen irányítják. (M. T. I.)

Nagy tűz Münchenben.

München, július 2. A *Mainburg* melletti *Oberwangenbachban* a múlt éjjel tűz ütött ki, a melynek több épület esett áldozatul, három ember elégett, három súlyosan megsebesült. Néhány embernek nyoma veszett. (M. T. I.)

Delegált bíróság Sós bíró ügyében.

Budapest, július 2. (Saj. tud. táv.) *Sós bíró* közismert vesztegetési pörében a *Curia Schwarcz* *Abrahám* kérésére a pestvidéki törvényszéket delegálta ítélkező bíróságnak.

A görög kormányválság.

Athén, július 2. A midőn *Delijanisz* a kamara ülése után lakására ment, nagy néptömeg ovációkban részesítette. *Delijanisz* beszédet mondott, amelyben a pártjából kilépett képviselőket hevesen megátadta és az or-

szág gazdasági helyzetét nagyon szomorúnak tüntette fel. Tüntetőki kiabálva és fűtülve vonultak végig az utcákon és *Deligeorgisz* lakása elé mentek, aki ugyancsak beszédet intézett a tömeghez, amelyben kifejtette, hogy a *Delijanisz-kormány* bukása az ország gazdasági fejlődésének veszélyeztetése. A tömeget csöndre intette. (M. T. I.)

Az Unió államadóssága.

Washington, július 1. Az államadósság június havában 10,606,396 dollárral apadt. Az államkincstár készpénzkészlete 1362,698.474 dollár volt. (M. T. I.)

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000 000

S o r s j á t é k.

Regény.

Írta: Stella (Szöke Berta)

24.

— Nem apám. Mamuskának helyre kell hoznia azt, amit én hibáztam, különben rosszul jár a mi kedves vendégünk.

— Ejnye, pedig szerettem volna, a te főzöttdől enni! Kár, hogy a vonat később nem érkezik, nem lett volna ideje anyádnak, még Isten tudja mit nem készíteni.

— Én nem vagyok kedves nénémnek olyan rosszakarója!

Felszolgálták a vacsorát, ami bár egyszerű, de igen izletes volt. A vendég jóízűen falatozott s egész kedélyes hangon folyt a társalgás. Ha a háziasszony egy-egy megjegyzést tett a múlt és jelen közötti nagy változásra, a vendég ügyesen tért napirendre fölfőtte. Kilencz óráig maradtak együtt, a vendég jó kedvével egész felvillanyozta a házaspárt s hosszú idő óta ma először tértek vidámabban, sóhajlás nélkül nyugalomra.

Márta nagynénjével egy szobában aludt. Itt csak egy ágy állt, mit a vendég foglalt el, ő a pamlagra vetett magának ágyat. Lefeküdtek ugyan, jó éjt is kívántak egymásnak, de hol az egyik, hol a másik szólalt meg.

— Nem tudok aludni, hiába erősködöm, — mondta végre *Vajdáné* — ha nem vagy álmos, beszélj el nekem mindent, szegény szüleimtől nem merek kérdezősködni a részletek iránt és *Gyula* bátyád közlései olyan hiányosak voltak.

A leány nem kérte magát, olyan jól esett neki, igazán, őszintén elmondhatni mindazt, ami szívének fektűt. Hisz hónapok óta nem beszélt már senkivel, a ki megértette volna, a ki igaz részvétet tanúsított volna iránta. Iskolatársai közül egygyel sem állt bizalmas lábon, most még zárközöttabbá lett veők szemben, mint eddig. Ugy sem értették volna meg.

— Higyje el édes *Róza* néni, — mondta miután a házból való eltávozás, a butorok eladásának, szülei kétségbeesésének részletes leírását befejezte, — én csak ő érettek fájlalom a történeteket. Nekem a pénz, a vagyon nem sok örömet szerzett. Most összehasonlíthatlanul jobban érzem magam.

— Igen gyermekem, ez idő szerint nem is találhattál semmi örömet a vagyonban, de ké-sőbb . . . mint szegény lány . . .

— Nem fogok tudni férjhez menni — vá-gott közbe *Márta* — lássa édes néném, ez va-lóssággal elégtétel nekem, ha mint vagyonos leány megyek férjhez, talán soha sem tudok megszabadulni attól a kínzó gondolattól, hogy a pénz-remért vettem el. Így ha ez be fog valamikor következni, a mit kétek — tudom, hogy engem óhajtottak feleségnek s nem csak ráadás-ként vettem el.

— Nagy gyermek vagy édesem, akkor anyádnak, nekem s más ezernek és ezernek így kellene beszélünk.

— Oh nem, Onök és férjeik nem tartoznak a mai kor szülöttei közé, más levegővel más eszméket szívtak magukba az emberek. Ma a materializmus eszakában . . .

— Te kissé képzelgő vagy lelkem, jobb lett volna, ha anyád természetét öröklöd apádé helyett.

— Nem néném, én boldog vagyok, hogy ezt az annyit ócsárolt, rossz természetet örökölttem, lássa, bennünket az anyagi veszteség nem tört meg annyira mint mamát, a ki okos, reális asszony . . . .

— Benneteket nem érintett annyira, mert . . .

— Talán könnyelműségből? Ezt, azt hiszem nem lehet a szemünkre vetni, apa vagyoni bukását csupán jószívűségének és jóhiszeműségének köszönheti.

— Ezt tudom, de . . .

— No és most kérdem nénikém, mi jobb, könnyelműnek . . .

— Nem, ezt nem mondtam, apádra ezt nem lehet ráfogni.

— Hát képzelődőnek, ábrándosnak lenni, ha így jobban tetszik és anyagi veszteségek miatt nem búsulni, egész életünkön keresztül, hanem úgy venni a dolgot, amint van s kárpótolni magunkat szellemileg, ami mindig fölér amazzal — legalább szerintem vagy borzasztó komolyan, reálisnak lenni és elbúsulni az életünket, elepesztelni magunkat, mert nem lehet olyan drága ruhánk mint X-nének, s nem ehetünk mindennap parfait uzsonnára.

— Lányom, te úgy érvelsz, hogy nem tudlak ellenérvekkel meggyőzni.

— Lássa néném, akármit mondanak is, én nem igyekszem megváltozni, jól érzem így magam. Lesz egy célom, amit elérni örömmre fog szolgálni, egy hivatásom, amit betölteni kötelesség is.

— És mi az, ha szabad tudnom?

(Folyt. köv.)

11.— Zab 12.20—11.40. Tengeri 14.—13.20. Borsó 38.—. Lencse 40.—. Bab 23.—. Köleskása 25.—. Burgonya 6.40. 100 kiló lángliszt 24.80. Zsemlyelisz 24.40. Fehér kenyér liszt 24.—. Barna kenyér liszt 21.40. Széna fuvarral 4.40. Sózott szalonna 154.—. 6 kiló zsup-szalma —.20. 150 dkr. alom-szalma —.12. 1 köbméter bükkfa 6.50. Tölgyfa 6.—. Cserfa 6.70. 1 kiló marhahus —.96. 1 kiló öntött gyertya —.80. 1 kiló lámpaolaj —.78. 1 liter ó-bor 1.—. 1 liter új-bor —.68. Pálinka —.72. Szilvapálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 méterm. kőszó 21.50. 1 mm. nyers faggyu 48.—. 1 mm. olvasztott faggyu 68.—. 1 mm. szappan 48.—. 1 mm. birka gyapju 266.—. 1 mm. magyar gyapju 80.—. 1 hltr ó-bor 60.—. 1 hltr új-bor 34.—. 1 mm. mész 1.40. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.—. 1 mm. kendermag 22.—. 1 mm. köles —.—. 1 mm. repce —.—. 1 mm. dió 54.—. 1 mm. mogyoró —.—. 1 mm. aszalt szilva 46.—. 1 kgr. savanyu káposzta —.—. 1 kgr. szalonna 1.52. 1 kgr. sertés-hus 1.12. 1 kgr. juh-hus —.80. 1 kgr. vereshagyma —.15. 1 kgr. foghagyma —.54. 1 kgr. bors 2.40. 1 kgr. paprika 3.60. 1 kgr. barna kenyér —.20. 1 ltr kőolaj —.44.

Forgalmi kimutatás 1903. június hó 30-ról. Tízta buza körülbelül 220 hltr. Kétszeres buza 50 hltr. Rozs 80 hltr. Arpa 30 hltr. Zab 100 hltr. Tengeri 120 hltr. Burgonya 75 hltr.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 80 drb. Félhizott 167 drb. Sovány 135 drb. Süldő 206 drb. Malacz 169 drb. Hizott marha 36 drb. Jármos ökör 285 drb. Fejős tehén 220 drb. Borju 232 drb. Bivaly 15 drb. Juh és kecske 70 drb. Ló 433 drb.

Marha ártáblázat 1902. június 30-ról.
1 pár I-ső rendű jármos ökör 610—730 kor.
1 pár II-od rendű jármos ökör 500—600 k.
1 pár III-ad rendű jármos ökör 230—490 k.
1 drb fejős tehén 100—280 k. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 160—300 k. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 130—200 k. 1 drb veres borju 20—50 k. 1 drb fél éves borju 38—72 k. 1 drb egy éves borju 50—80 k. 1 drb két éves borju 72—200 k. 1 drb hizott sertés 100 kgr.-ként 96—104 k. 1 pár fél éves sertés 36—46 k. 1 pár egy éves

sertés 54—94 k. 1 pár két éves sertés 96—170 k. 1 drb igás ló 160—280 k. 1 pár ökörbőr 40—50 k. 1 pár tehénbőr 26—34 k. 1 pár borjubőr 10—20 k. 1 pár lóbőr 10—20 k.

Határidők.

Budapest, július 2.

Buza októberre	— — — — —	7.86
Buza áprilisra	— — — — —	7.88
Tengeri	— — — — —	6.96
Rozs okt.	— — — — —	6.80
Zab ápr.	— — — — —	5.90
Káposzta, repce, aug.	— — — — —	11.99

Értéktőzsde

Budapest, július 3.

Oszták hitel	— — — — —	688.50
Magyar hitel	— — — — —	749.50
Allamvasut	— — — — —	694.—
Rimamurányi	— — — — —	488.—
Magyar jelzálog	— — — — —	585.25
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. július 2-án.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	120.50
Magyar koronajárdék	— — — — —	91.25
Magyar vasuti köl sön aranyban 4 1/2%	— — — — —	—
Magyarvasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — — —	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — — —	98.75
Italméresi jog megváltási kötvény	— — — — —	—
Horváth szlavonföldterhermentési kötvény	— — — — —	99.25
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	198.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	— — — — —	156.—
Oszták járadék papirban	— — — — —	100.—
Oszták járadék papirban	— — — — —	100.—
Oszták járadék aranyban	— — — — —	120.75
Oszták korona járadék	— — — — —	100.75
Oszták államsorsjegyek	— — — — —	158.—
Oszták magyar bank részvény	— — — — —	16.87
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	788.—
Oszták hitelintézet részvény	— — — — —	669.50
Páti vista	— — — — —	95.20
29 frankos arany (Napoleon'dor)	— — — — —	19.04
Németbirodalmi márka	— — — — —	117.25
Londoni vista	— — — — —	239.80
20 márkás arany	— — — — —	28.43

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

KÖZGAZDASÁG.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1903. június hó 30-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmi szerekek.

Tízta buza 14.40—14.—. Kétszeres buza 12.70—12.—. Rozs 12.40—11.60. Arpa 11.80—

☀ Szabott árak! ☀

TELEFON: 477.

☀ Szabott árak! ☀

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

elektromos gyár

Nagyváradai építésvezetőség.

Gyárak:

==== BUDAPEST. ====
==== LEOBERSDORF. ====
==== RATIBOR. ====

Iroda

NAGYVÁRAD,

Kossuth Lajos-u. 4., 1. em. (Mezey-ház.)

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlja dusan felszerelt mintaraktárát:

elektromos világító csillárok
asztali lámpák

valamennyi stylusban, elegáns és kiválóan szolid kivitelben,

iv lámpákat,

villamos főzőedényeket, vasalók, hajsütővasak, és szivargyújtók, ventilatorokat

és mindennemű ipari czélokra alkalmas

elektromotorokat.

Meglevő légszesz és petroleum csillárok csinos és olcsó átalakítása. Házak, lakások, üzletek stb. elektromos világítási és erőátviteli be-
rendezéseket jótállás mellett jutányosan elvállal és ezek szerelését szakszerűen képzett szerelőkkel végezteti.

Költségvetéseket és felvételeket díjmentesen eszközöl.

— Felvilágosítással szívesen szolgál helybeli irodájában. —

☀ Szabott árak! ☀

TELEFON: 477.

☀ Szabott árak! ☀

